

Miljöprövningsdelegationen

Freudenberg Home and Cleaning Solutions AB
Ombud:
Advokat [REDACTED]
Jur. kand. [REDACTED]
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1711
111 87 Stockholm

Dispens från utsläppsvärde enligt BAT-slutsatser

Verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 24.16-i, 17.10-i

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Östergötland ger med stöd av 1 kap. 16 § industriutsläppsförordningen (2013:250) Freudenberg Home and Cleaning Solutions AB (organisationsnummer 556234-8978) dispens från utsläppsvärdet (BAT-AEL) avseende totalt organiskt kol (TOC) i BAT 12, tabell 1, i Europeiska kommissionens genomförandebeslut (EU) av den 30 maj 2016 om fastställelse av BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.

Följande begränsningsvärde ska gälla under tiden för dispensen.

Parameter	BAT-AEL	
Totalt organiskt kol (TOC)	60 mg/l	Årmedelvärde ¹

Verkställighetsförordnande

Beslutet får tas i anspråk även om det inte har fått laga kraft.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse på sätt som anges i bilaga.

¹ Flödesviktat årmedelvärde i enlighet med som anges i BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn, Europeiska kommissionens genomförandebeslut (EU) av den 30 maj 2016

Redogörelse för ärendet

Freudenberg Home and Cleaning Solutions AB:s (bolaget) verksamhet omfattas av de slutsatser om bästa tillgängliga teknik (BAT-slutsatser) för rening och hantering av avloppsvatten inom den kemiska sektorn, som offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning den 9 juni 2016. Utsläppsvärdena i dessa BAT-slutsatser gäller enligt 1 kap. 8 § och 2 kap. 39 och 40 §§ industriutsläppsförordningen (2013:250) som begränsningsvärden senast fyra år efter det att slutsatsen offentliggjordes, dvs. den 9 juni 2020.

Ansökan föranleds av att verksamheten i nuläget inte uppfyller samtliga utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik (BAT-AEL) enligt BAT 12, tabell 1, som gäller för direkta utsläpp till en vattenrecipient. Bolaget ansöker därför om dispens enligt 1 kap. 16 § industriutsläppsförordningen från utsläppsvärdet för totalt organiskt kol (TOC) samt att dispensen ska förenas med ett villkor att, vad avser totalt organiskt kol (TOC), följa ett mindre strängt begränsningsvärde.

Bolaget anger att det inom en överskådlig framtid inte kommer att vara möjligt att nå utsläppsnivån för totalt organiskt kol (TOC) enligt BAT 12, tabell 1. Ansökan innebär att dispensen för begränsningsvärdet för TOC ska gälla fram till dess att den nu fastställda utsläppsnivån för totalt organiskt kol (TOC) ersätts med nya slutsatser om bästa tillgängliga teknik (BAT-slutsatser). Vidare innebär ansökan att dispensen förenas med skyldigheten att vad gäller totalt organiskt kol (TOC) följa ett mindre strängt begränsningsvärde om 60 mg/l, som årsmedelvärde.

Ärendets handläggning

Ansökan om dispens har kungjorts i NorrköpingsTidningar samt på Länsstyrelsen Östergötlands webbplats. Remissförfarande har genomförts med Länsstyrelsen Östergötland, Naturvårdsverket och Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun.

Kopia av kungörelsen har skickats till Havs- och vattenmyndigheten. Handlingarna har hållits tillgängliga för allmänheten i enlighet med bestämmelserna i miljöbalken.

Sökanden har beretts tillfälle att lämna synpunkter på de remissvar som inkommit och vad som i övrigt har tillförts ärendet.

Ansökan med yrkanden

Freudenberg Home and Cleaning Solutions AB (bolaget) ansöker om dispens enligt 1 kap. 16 § industriutsläppsförordningen från utsläppsvärdet för totalt organiskt kol (TOC) som anges i tabell 1 i BAT-slutsats 12 i kommissionens genomförandebeslut (EU) 2016/902 av den 30 maj 2016 om fastställande av BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn (BAT 12) (dispens utan särskild tidsbegränsning).

Bolaget yrkar att dispensen förenas med skyldighet att vad avser totalt organiskt kol (TOC) följa ett mindre strängt begränsningsvärde om 60 mg/l som årsmedelvärde, istället för vad som föreskrivs i BAT 12.

Bolaget yrkar vidare att dispensbeslutet ska gälla omedelbart även om det överklagas (verkställighetsförordnande).

Sökandens beskrivning av ärendet

Av ansökningshandlingarna och av vad sökanden i övrigt har angett framgår bland annat följande.

Produktion och rening

Freudenberg Home and Cleaning Solutions AB (bolaget) tillverkar sedan år 1950 svampduk (Wettex), som i huvudsak består av cellulosa och bomull. Det samlade processvattnet leds via en egen ledning till recipienten Motala ström.

Processerna och deras bidrag till den sammanlagda belastningen av totalt organiskt kol (TOC) har noggrant undersökts i den kartläggning som har genomförts i samband med utredningen om ny vattenrening. Detta har lett till flera ändringar av befintliga processer samt till exempel vid rengöringsförfaranden. När maskiner körs ur för färgbyte, eller förbereds för underhålls-stopp, töms delar eller hela maskinen på processvätskor och samtliga sådana vätskor hanteras nu genom slamsugning, istället för genom avledning direkt till recipient eller till intern rening.

Samtliga delflöden, bortsett från delflöde N, genomgår nu någon form av rening innan det leds vidare till en samlingspunkt och därefter till recipienten. För processen tas det in mycket stora mängder industrivatten från Motala Ström och därför är det intressant att beakta halten av TOC i detta flöde. Anledningen till att bolaget inte har infört någon särskild reningsåtgärd i delflöde N beror på att koncentrationen av TOC i detta delflöde är begränsad. Om man räknar bort halten i inkommande industrivatten från Motala ström (ca 8 mg TOC/l) så är bolagets TOC-haltbidrag i det aktuella delflödet högst 7 mg/l. Bolaget har undersökt möjliga åtgärder för att rena delflöde N, till exempel genom att installera ett nanofilter. Sammantaget skulle kostnaderna för att installera ett nanofilter, och hantera slammet, uppgå till cirka 3 – 4 miljoner kronor. Givet att TOC-halten i det aktuella delflödet är så pass begränsad kan kostnaderna som skulle krävas för att rena delflödet inte anses vara skäligen.

Bolaget arbetar alltjämt med att minska utsläppen av bland annat TOC till recipient. Sockerartsanalysen av TOC-bidraget till recipient visar att ca 20% härstammar från användandet av vätmiddel och därför undersöks till exempel möjligheten att minska användandet av vätmiddel inom verksamheten. Åtgärder genomförs för att recirkulera svavelsyran i tvättsektionerna på svampduksmaskinerna, vilket kommer att minska utsläppet av TOC.

Nuvarande tillstånd och villkor

Bolaget har tillstånd enligt miljöbalken som meddelades av Mark- och miljödomstolen den 24 mars 2015. Tillståndet gäller för en årlig produktion av 2 600 ton svampduk, samt tillhörande efterbearbetning. Genom villkor 5 föreskrevs begränsningsvärden (månadsmedelvärden och årsmedelvärden) för utsläpp av bland annat TOC och COD. Av Tabell 1 nedan framgår de gällande årsmedelvärdena samt bolagets faktiska utsläpp av TOC och COD.

Tabell 1. Utsläpp av COD och TOC från bolagets verksamhet samt begränsningsvärden i befintligt tillstånd avseende årsmedelvärde för utsläpp av dessa ämnen.

Parameter	2018 (kg/d)	2019 (kg/d)	Begränsningsvärde i tillstånd (kg/d)
COD	692	698	2 900
TOC	86	92	320

Av Tabell 1 framgår att de faktiska utsläppen med god marginal understiger de årsmedelvärden som Mark- och miljödomstolen föreskrivit i gällande tillstånd. Bolagets produktion har under samma tid uppgått till ca 75 % av tillståndsgiven produktionsnivå. Även månadsmedelvärdena som uppgår till 3 300 kg/d COD respektive 360 kg/d TOC innehålls med god marginal. Omräknat till mg/l motsvarar villkoret avseende månadsmedelvärde en TOC-koncentration om 245 mg/l.

Motivering till ansökt dispens och begränsningsvärde

Verksamheten uppfyller BAT-AEL enligt BAT 12 för merparten av de föreskrivna parametrarna, men överskrider utsläppsnivåerna för kemisk syreförbrukning (COD) och totalt organiskt kol (TOC). Efter genomförda utredningar och pilotförsök av alternativa reningstekniker har bolaget kunnat konstatera att det är komplicerat att uppfylla BAT-AEL enligt BAT 12 vad gäller TOC och COD.

En försvårande omständighet i sammanhanget är att det saknas referensanläggningar, dvs. anläggningar med liknande process och som har implementerat tekniker för att uppfylla utsläppsnivåerna enligt BAT 12. Bolagets närmsta konkurrent är belägen inom en industripark och delar därför vattenrening med ett flertal andra industrier.

BAT-slutsats i förhållande till utsläpp och yrkat värde

I enlighet med vad som föreskrivs i BAT 12, Tabell 1 fotnot (2) (se Tabell 2 nedan), väljer bolaget att redovisa totalt organiskt kol (TOC) istället för kemisk syreförbrukning (COD). En anledning är att undersökningar visar att 75 % av den kemiska syreförbrukningen vid analys enligt mätmetoden beror på sulfider i avloppsvattnet. Av Tabell 2 nedan framgår begränsningsvärdet som gäller som BAT-AEL (årsmedelvärde vid normal drift).

Tabell 2. Utsläppsnivåer (BAT-AEL) för direkta utsläpp av TOC till en vattenrecipient enligt BAT 12, tabell 1.

Parameter	BAT-AEL (årsmedelvärde)	Villkor
Totalt organiskt kol (TOC) (2)	10 – 33 mg/l	Denna BAT-AEL gäller om utsläppen överstiger 3,3 ton/år

(2) Antingen BAT-AEL för TOC eller BAT-AEL för COD gäller. TOC är det alternativ som föredras då övervakningen inte bygger på användning av mycket giftiga föreningar.

I Tabell 3 nedan redovisas bolagets årsmedelvärde för utsläpp av TOC från de senaste fem åren. Utsläppen redovisas i (mg/l) för att enklare kunna jämföras med BAT-AEL.

Tabell 3. Utsläppsnivåer (mg/l) för bolagets direkta utsläpp av TOC mellan 2015 – 2019 jämfört med BAT-AEL (årsmedelvärde).

Parameter	2015	2016	2017	2018	2019	BAT-AEL
TOC	90	60	65	63	63	10 – 33 mg/l

Nuvarande treårsmedelvärde för TOC är 64 mg/l vid 70 % utnyttjande av tillståndsgiven produktionsmängd. TOC-halten på 60 mg/l, som anges i yrkandet, ska ställas i relation till villkor 5 i befintligt tillstånd. Nivån 60 mg/l bedöms som rimlig i och med de planerade förbättringar som redovisas. Vidare ses därmed heller inget hinder att med nivån på 60 mg/l utnyttja tillståndsgiven produktionsmängd.

Miljö kvalitetsnormer

Miljöpåverkan från TOC utgörs framförallt av att situationen i övergödda vatten förvärras då syre åtgår för att bryta ned de organiska substanserna. I Motala ströms vattenvårdsförbunds årsrapport för år 2019 anges att statusen för syre bedöms som hög i både provpunkt GB07 och GB11, som är belägna nedströms bolagets utsläppspunkt.

Bolagets utsläpp av organiskt material (mätt som TOC) har under de senaste åren minskat från mellan 60 och 90 ton per år (2010 - 2012) till 25 ton under år 2019. Givet att årstransporten av TOC i Motala ström är oförändrad (23 000 – 32 000 ton per år under åren 2006 - 2011), har bidraget väsentligt minskat och utgör nu mindre än 0,01 % av den totalt transporterade mängden organiskt material. Med ovan i beaktande bedöms utsläppen från verksamheten därför inte förändra vattenkvaliteten avseende organiskt material, som ligger på nivån måttlig halt uppströms och låg halt nedströms bolagets utsläppspunkt.

Huvudsakligt skäl för dispensansökan

Inför bolagets tillståndsansökan år 2013 gjordes en utredning av recipientförhållanden, vilken innefattades i bolagets miljökonsekvensbeskrivning. Utredningen visade att utsläppen av bland annat organiskt material från verksamheten står för ett mycket begränsat tillskott till recipienten och utsläppen bedömdes som försumbara jämfört med transporten i Motala ström. Utredningen visade dessutom att utsläppen av kväve och fosfor från verksamheten var marginella och att påverkan på vattenkvaliteten bedömdes som försumbar.

Mark- och miljödomstolen har genom villkor 5 i befintligt tillstånd föreskrivit begränsningsvärden för utsläpp av bland annat TOC och COD och bedömde alltså vid den tidpunkten att det fanns utrymme för utsläpp av dessa ämnen på nivåer som numera med god marginal överstiger bolagets faktiska utsläpp. Såvitt bolaget erfar har förhållandena i recipienten därefter inte förändrats på något betydande sätt och det noteras att den övergripande statusklassificeringen för recipienten är oförändrad i förhållande till när bolaget ansökte om tillstånd för verksamheten.

Tillståndet förenades bland annat med begränsningsvärden för utsläpp av TOC till recipient om 360 kg/d som månadsmedelvärde. Omräknat till mg/l motsvarar villkoret en TOC-koncentration till recipient om 245 mg/l som månadsmedelvärde. Mark- och miljödomstolen bedömde alltså i samband med meddelandet av tillståndet att det fanns utrymme för utsläpp av TOC på nivåer som långt överstiger utsläppsvärdena för TOC enligt BAT 12. Detta bland annat på grund av att den aktuella vattenförekomsten inte ansågs känslig för utsläpp av förevarande ämne.

Bolaget vill i detta sammanhang också poängtera att bolaget lyckats reducera utsläppen av TOC till recipient med närmare 40 % vid en jämförelse mellan årsmedelvärdena för perioden 2017 – 2019 och 2013 – 2015. Bolagets utsläpp medför ingen risk för att uppfyllandet av någon miljö kvalitetsnorm motverkas.

Bolaget har yrkat att under dispensperioden följa mindre strängt begränsningsvärde för utsläpp av TOC. Det yrkade mindre stränga begränsningsvärdet vad gäller TOC, översatt till kg/d, ligger också det med god marginal under det årsmedelvärde som föreskrivits av Mark- och miljödomstolen.

Bolaget har färdigställt ett antal utredningar avseende möjliga åtgärder för rening av processvattnen och teknikerna har testats i olika flöden där det har bedömts att de ger störst effekt. Bolaget har till exempel utrett möjligheterna att implementera de reningstekniker som nämns i avsnitt 3.3.2.3 i BREF-dokumentet för biologiskt nedbrytbart lösligt innehåll. Bolaget har därtill genomfört pilotförsök för att kunna avgöra reningsteknikernas reningsgrad med avseende på processvattnet. I tabell 4 redovisas de tekniker som bolaget har utrett.

Tabell 4 Utredda tekniker och kostnader för full skala (avskrivning 15 år, räntekostnad 5,7 %).

	Investerings- kostnad, kr	Löpande kostnader, kr	10 års total- kostnad, kr	Bedömd TOC i utgående flöde*, mg/l (pilotprojekt)
Elektrokemisk/plasmaoxidation	26 000 000	2 500 000	57 153 000	57
Elektrokemisk/adsorption	22 000 000	6 000 000	87 207 000	53
Biologisk aerob rening	31 000 000	700 000	45 337 000	Trol. ej biologiskt reningsbart (svavelföreningar, hög konduktivitet).
Biologisk anaerob rening				Tester visar ingen reduktion av TOC.
Ozonbehandling	28 000 000	1 500 000	49 627 000	44
Nanofiltrering	31 000 000	1 200 000	50 337 000	Bra effekt på delflödet, men ej på utgående halt. TOC dominerar från andra delflöden.
Våtoxideration	110 000 000	2 400 000	160 033 000	22 (beräknat utifrån referens)

* Beräknat utifrån de senaste tre årens TOC-medelvärde skulle tekniken ge denna årskoncentration.

Sammantaget framgår av utredningarna att sex av de sju reningsteknikerna som har undersökts påvisar undermåliga resultat vad gäller reduktion av TOC-halten. Detta beror sannolikt på att processvattnet är mycket komplext och motsträvt. En anledning är den höga andelen COD-bidragande oorganiska föreningar som medför att reduceringseffekten på TOC blir betydligt mindre än förväntat. Kostnaderna för lösningen drivs av reduktionen av COD, vilket påverkar investerings- och driftkostnad, men med en låg TOC-reduktion som resultat. Koncentrationen av TOC i utgående vatten från verksamheten uppgår till 64 mg/l (treårsmedelvärde). För att nå utsläppsvärdet enligt BAT 12 behöver således den potentiella reningstekniken medföra en rening av TOC-halterna med drygt 50 %. Majoriteten av reningsteknikerna påvisar dock resultat långt under detta, och enbart en teknik uppvisar en reningsgrad över 50 %.

Investeringskostnaderna och driftkostnaderna för de utredda reningsteknikerna är omfattande. Totalkostnaderna varierar, men uppgår som minst till drygt 45 miljoner kronor. Den reningsteknik som uppvisade bäst resultat vad gäller reduktion av TOC-halterna i processvattnet, skulle medföra en totalkostnad om drygt 160 miljoner kronor.

Halten av TOC i utgående vatten uppgår till 64 mg/l (treårsmedelvärde), vilket är långt under begränsningsvärdet enligt tillståndet. De nuvarande utsläppen utgör en mycket begränsad del av den totala mängden organiska material i recipienten. En minskning av bolagets utsläpp av TOC i enlighet med utsläppsvärdet i BAT 12, dvs. med cirka 30 mg/l, medför inte någon märkbar skillnad i recipienten.

Sammantaget anför bolaget att det föreligger starka skäl för att meddela dispens från utsläppsvärdet för TOC enligt BAT 12. De omfattande utredningar och pilotförsök som bolaget vidtagit påvisar att det är oklart om det överhuvudtaget finns sådan teknik som skulle möjliggöra för bolaget att nå utsläppsvärdet för TOC enligt BAT 12. Oaktat detta skulle implementeringen av en sådan teknik kräva mycket stora kostnader. Kostnaderna måste anses orimliga i förhållande till den mycket begränsade miljönytta som uppfyllandet av utsläppsvärdet skulle medföra. Bolaget åtar sig att följa ett mindre strängt begränsningsvärde om 60 mg TOC/l, vilket med stor marginal understiger det av Mark- och miljödomstolen beslutade begränsningsvärdet. Bolaget avser dock att fortsättningsvis arbeta för att ytterligare begränsa utsläppen av TOC till recipient.

Mot bakgrund av vad som redogjorts för ovan står det klart att bolaget saknar möjlighet till att anpassa sin verksamhet för att uppfylla utsläppsvärdet för TOC enligt BAT 12. Dispensen ska således inte meddelas för en kortare tidsperiod än vad som följer av huvudregeln i 1 kap. 17 § industriutsläppsförordningen.

Yttranden

Länsstyrelsen har avstått från att yttra sig.

Naturvårdsverket har avstått från att yttra sig.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Bestämmelser

Enligt 1 kap. 8 § industriutsläppsförordningen ska utsläppsvärden i tillämpliga slutsatser om bästa tillgänglig teknik (BAT-slutsatser) gälla som begränsningsvärden för utsläpp från industriutsläppsverksamhet under normala driftförhållanden. Av 1 kap. 8 § punkt 1 följer att kravet på att följa utsläppsvärden inträffar senast den dag som inträffar fyra år efter slutsatsernas offentliggörande. BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten inom den kemiska sektorn, offentliggjordes den 9 juni 2016 och ska således följas från och med den 9 juni 2020.

Av 1 kap. 16 § industriutsläppsförordningen följer att i det enskilda fallet får dispens ges från skyldigheten att följa ett begränsningsvärde enligt 1 kap. 8 §, om det med hänsyn till var den anläggningen ligger geografiskt, anläggningens tekniska egenskaper eller de lokala miljöförhållandena skulle medföra oproportionerligt höga kostnader jämfört med miljönyttan att följa begränsningsvärdet, och att dispensen förenas med ett villkor om att i stället följa ett mindre strängt begränsningsvärde. Det är endast de ovan nämnda tre grunderna som kan beaktas när bedömningen görs om det finns skäl för dispens.

Vidare föreskrivs i 17 § industriutsläppsförordningen att en dispens enligt 16 § upphör att gälla när det begränsningsvärde som dispensen avser har ersatts med en ny slutsats om bästa tillgängliga teknik. Enligt 18 § är det möjligt att besluta att en dispens enligt 16 § ska gälla för en kortare tidsperiod än som avses i 17 §, om förutsättningarna för dispens endast finns under den tid som behövs för att anpassa anläggningen till det begränsningsvärde som avses i 8 §.

Utsläpp till vatten

Utsläppspunkten är belägen i Motala ström och några av de nedströms liggande vattenförekomsterna är Loddbyviken, Pampusfjärden och Inre Bråviken. Då ansökan avser utsläpp av organisk materiel, mätt som TOC, så är ekologisk status och ekologisk potential av intresse och då särskilt syrgasförhållanden och bottenfaunan. Bottenfaunans status i Inre och Mellersta Bråviken pendlar mellan god och måttlig status. En annan viktig aspekt är att den förhållandevis snabba vattenomsättningen i Bråviken medför att föroreningarna även belastar Östersjön, där bland annat utbredningen av syrefria bottnar har ökat markant.

Statusen för Motala ström har, vid tiden för beslutet, bedömts som otillfredsställande ekologisk potential (kraftigt modifierat vatten).

Statusen för Motala ström N grenen har, vid tiden för beslutet, bedömts som måttlig ekologisk status (övergödning).

Statusen för Pampusfjärden har, vid tiden för beslutet, bedömts som otillfredsställande ekologisk status (övergödning, miljögifter, hydromorfologi). Enligt senaste bedömningen har syrgasförhållandena klassificeringen hög status.

Statusen för Loddbyviken har, vid tiden för beslutet, bedömts som otillfredsställande ekologisk status (övergödning, miljögifter, hydromorfologi). Enligt senaste bedömningen har syrgasförhållandena klassificeringen hög status.

Statusen för Inre Bråviken har, vid tiden för beslutet, bedömts som otillfredsställande ekologisk status (övergödning, miljögifter). Enligt senaste bedömningen har syrgasförhållandena klassificeringen hög status.

Kemisk syreförbrukning (COD) eller totalt organiskt kol (TOC)

Ansökt dispens avser ett begränsningsvärde i BAT 12, tabell 1, och det är möjligt att välja antingen att följa BAT-AEL för totalt organiskt kol (TOC) eller BAT-AEL för kemisk syreförbrukning (COD). En förutsättning för att välja totalt organiskt kol (TOC) är dock att övervakningen inte bygger på användning av mycket giftiga föreningar. De utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik (BAT-AEL) och som anges i BAT 12, tabell 1, hänförs till teknik för att begränsa utsläpp av organiskt material. Valet av mätmetod är en viktig aspekt när uppfyllelsen av begränsningsvärdet ska kontrolleras.

Bolaget har valt att följa BAT-AEL för totalt organiskt kol (TOC). Miljöprövningsdelegationen har inget att invända emot bolagets bedömning att parametern totalt organiskt kol (TOC) har en lämpligare mätmetod än kemisk syreförbrukning (COD) vid analys av organiskt material i det aktuella avloppsvattnet. Detta då mätmetoden för totalt organiskt kol (TOC) anges inte påverkas av innehållet av andra oxiderbara föreningar än organiskt material. Ett av bolagets delflöden innehåller höga halter av sulfider och i en reningsprocess oxideras sulfider till svaveloxider och sedan renas utgående luft från svaveloxiderna. Om denna oxidation inte är fullständig kommer tillsatsen av oxidationsmedel i mätmetoden för kemisk syreförbrukning (COD) inte enbart oxidera organiskt material utan även oxidera kvarvarande sulfider. Det innebär att mängden tillsatt oxidationsmedel inte korrelerar mot det aktuella avloppsvattnets innehåll av organiskt material. Av underlaget framgår att analysen av organiskt material enligt mätmetoden för totalt organiskt kol (TOC) inte störs av innehållet av sulfider och därmed är den lämpligaste mätmetoden.

Dispensfrågan

Av ansökan framgår att bolaget har genomfört ett flertal utredningar, pilotprojekt och projekt som syftar till att begränsa utsläppen från verksamheten, samt att ytterligare åtgärder utreds och att bolaget avser att fortsätta arbetet med att begränsa utsläppen av organiskt material.

Bolagets arbete har medfört att utsläppen av organiskt material till Motala ström har minskat under de senaste åren och bolaget bedömer att dessa utsläpp därför inte förändrar vattenkvaliteten. Bolaget framför att deras utredningar visar att de tekniker som i BAT 12 anges som lämpliga tekniker för rening av organiskt material, och som de anser kan vara skäliga, inte ger den reningseffekt som gör att de kan uppfylla BAT-AEL för totalt organisk kol (TOC). Bolaget anför att kostnaderna måste anses orimliga i förhållande till den mycket begränsade miljönytta som uppfyllandet av begränsningsvärdet skulle medföra. Den stora skillnaden mellan begränsningsvärdena i tillståndet och utsläppsnivåerna i BAT 12, tabell 1, utgör dock inte en av de tre grunder som ska beaktas när bedömningen görs om det finns skäl för dispens.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att det finns ett generellt behov av att begränsa tillförseln av syretärande material till de aktuella vattenförekomsterna och att bolagets utsläpp inte kan anses vara obetydliga. En hög ekologisk status i Bråviken och i Östersjön förutsätter att alla utsläpp av organiskt material på sikt begränsas så långt som är möjligt. Oaktat kraven i BAT-slutsatserna så behöver därför bolaget fortsätta arbetet med att begränsa utsläppen av organiskt material. Med utgångspunkt från dagens förhållanden och bolagets redovisning bedömer Miljöprövningsdelegationen dock att miljönyttan av att inte medge dispens skulle bli liten i förhållande till kostnaden.

Miljöprövningsdelegationen finner därför att det med hänsyn till de lokala miljöförhållandena skulle medföra oproportionerligt höga kostnader jämfört med miljönyttan att följa begränsningsvärdet. Det sökanden har anfört utgör således tillräckliga skäl för att medge en dispens.

Dispenstiden

Bolaget anger att det inte finns skäl att meddela dispens för en kortare tidsperiod än vad som följer av huvudregeln i 1 kap. 17 § industriutsläppsförordningen, vilket innebär att dispensen gäller fram till dess att utsläppsvärdet för totalt organiskt kol (TOC) ersatts med en ny slutsats om bästa möjliga teknik. I lagstiftningen föreskrivs att en kortare tidsperiod ska beslutas om förutsättningarna för dispens endast finns under den tid som behövs för att anpassa anläggningen till begränsningsvärdet.

Frågan är då om förutsättningarna för dispensen endast finns under en kortare tid och om beslut om en så kallad tidsbegränsad dispens kan vara aktuell. Avseende miljöförhållandena framgår att den vattenförekomst där utsläppet sker och nedströms liggande vattenförekomster har goda syrgasförhållanden. Vidare har det inte framkommit något som talar emot bolagets ställningstaganden avseende att det är orimligt att installera någon av de utredda teknikerna. Det har heller inte framkommit förslag på annan möjlig teknik som i närtid kan anpassa anläggningen till begränsningsvärdet. Det har inte heller kommit fram att förhållandena i vattenförekomsterna är sådana att tillförseln av organiskt material från denna verksamhet behöver åtgärdas i närtid. Miljöprövningsdelegationen konstaterar därför att det inte har framkommit att det är tekniskt möjligt till rimlig kostnad jämfört med miljönyttan att anpassa anläggningen till begränsningsvärdet under en kortare tid än vad som anges i 17 § industriutsläppsförordningen. Dispensen bör därför i detta beslut inte tidsbegränsas. Denna

dispens upphör att gälla när det begränsningsvärde som dispensen avser har ersatts med en ny slutsats om bästa tillgängliga teknik (17 § industriutsläppsförordningen). Se även nedan under rubriken "Övrigt".

Begränsningsvärde

Förutsättningen för en dispens är att den förenas med ett villkor om att i stället följa ett mindre strängt begränsningsvärde. Bolaget yrkar på ett begränsningsvärde om 60 mg TOC/l, som årsmedelvärde. Miljöprövningsdelegationen anser att det är angeläget att utsläppet av organiskt material begränsas så långt som är möjligt för att minska påverkan på människors hälsa och miljön. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att nuvarande treårsmedelvärde för totalt organiskt kol (TOC) är 64 mg/l vid 70 % utnyttjande av tillståndsgiven produktionsmängd. Det innebär att ytterligare åtgärder behöver vidtas och bolaget har angett att de förväntar sig att utsläppen av organiskt material ska kunna begränsas ytterligare. Vidare bedömer bolaget att en ökning av produktionen till den tillståndsgivna mängden är möjlig även med det föreslagna begränsningsvärdet. Med utgångspunkt från bolagets redovisning bedömer Miljöprövningsdelegationen att det av bolaget yrkade begränsningsvärdet visar på en målsättning att ytterligare begränsa utsläppen och är rimligt. Den ekologiska statusen bedöms inte försämrats i de aktuella vattenförekomsterna på grund av dispensen. Det har heller inte framförts några erinringar mot förslaget begränsningsvärde. Ett begränsningsvärde om 60 mg TOC/l, i enlighet med bolagets förslag, bör därför föreskrivas. Det bör tydliggöras hur årsmedelvärdet ska beräknas.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedömer Miljöprövningsdelegationen att förutsättningarna för att bevilja dispens i enlighet med 1 kap. 16 § industriutsläppsförordningen är uppfyllda. Dispens bör därmed ges.

Övrigt

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolaget har ökat sin kunskap om processerna och processvattnet. Detta ger en bra grund för fortsatt arbete med att begränsa utsläppen till omgivningen och uppfylla kravet på bästa möjliga teknik. Det bör uppmärksammas att bästa möjliga teknik omfattar, förutom teknik, även det sätt på vilket anläggningen konstrueras, utformas, byggs, underhålls, leds och drivs. Även om det inte finns en enskild åtgärd som på ett betydande sätt begränsar utsläppet av organiskt material, så bör det finnas möjligheter att bland annat optimera processerna och hanteringen av förorenade vatten. Ett fortsatt arbete behövs både för att uppfylla kravet på bästa möjliga teknik och för att på sikt uppfylla de utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik (BAT-AEL).

Denna dispens upphör att gälla när nu gällande BAT-slutsatser har ersatts med nya. Bolaget har då haft längre tid på sig att anpassa processerna, optimera hanteringen av förorenat vatten och finna lämplig reningsteknik med den hänsyn som då behöver tas till de lokala miljöförhållandena. Det innebär att bolaget även fortsatt behöver arbeta intensivt för att finna möjliga anpassningar och teknik för att i framtiden kunna följa de kommande begränsningsvärdena som blir följden av nya BAT-slutsatser.

Verksamheten klassas även som industriutsläppsverksamhet med avseende på förbehandling och färgning av textilfibrer eller textilier (6 kap. 1 § miljöprövningsförordningen (2013:251), 17.10-i). BAT-slutsatser för textilindustrin är under framtagande, vilket innebär att när nya

BAT-slutsatser fastställs för huvudverksamheten så kommer även BAT-slutsatser för sidoverksamheter gälla för verksamheten. I föreslaget BREF-dokumentet för textilindustrin presenteras förslag till utsläppsvärden (BAT-AEL) för totalt organiskt kol (TOC) som dygnsmedelvärde. Bolaget behöver därför uppmärksamma även dessa kommande BAT-slutsatser.

Verkställighetsförordnande

Miljöprövningsdelegationen finner att det inte föreligger hinder att förordna att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte fått laga kraft.

Hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen i Växjö, se bilaga.

Beslutande i ärendet

Miljöprövningsdelegationens beslut har fattats av Bo Hultström, ordförande, och Karin Sigvardsson, miljöskakkunnig. Länsstyrelsens föredragande har varit miljöskydds-handläggare Nina Eskilson.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilaga

Beslut om kungörelsedelgivning och Hur man överklagar.

Kopia till

Byggnads- och miljöskyddsnämnden, Norrköpings kommun, miljo@norrkoping.se

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten, havovatten@havovatten.se

Aktförvararen

Tillsyn Lst-E (e-post)

Ordf (e-post)

Sak (e-post)

Handl (e-post)

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Miljöprövningsdelegationen

Delgivning

Länsstyrelsen delger detta beslut genom kungörelsedelgivning. Kungörelsen ska inom tio dagar efter dagen för detta beslut införas i **Post- och Inrikes Tidningar** samt **NorrköpingsTidningar**.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsens enhet för miljöprövning, Östgötagatan 3, Linköping och hos aktförvararen i ärendet, Rådhusets reception i Norrköpings kommun.

Ett exemplar av kungörelsen ska översändas till kommunen, sökanden och aktförvararen för att vara tillgänglig för sakägarna.

Delgivning anses ha skett på fjortonde dagen efter dagen för detta beslut, under förutsättning att kungörelsen inom ovan nämnda tid har införts i ovan nämnda tidningar.

Hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen. Överklagandet skickas med vanlig post till **Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen Östergötland, 581 86 Linköping** eller med e-post till ostergotland@lansstyrelsen.se

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **28 april 2021**. Om överklagandet har kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna i ärendet till Mark- och miljödomstolen.

I överklagandet ska ni ange vilket beslut som överklagas och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ange även namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress.

Om ni behöver fler upplysningar kan ni vända er till Länsstyrelsen.

Så här hanterar Länsstyrelsen dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.